

Jei vaikui reikia specialaus ugdymo

KAI NESISEKA...

- * Mokymosi nesėkmių priežastys labai įvairios (raidos, sensorinių, fizinių funkcijų ir kitų sveikatos sutrikimų, kurių kilmė gali būti biologinė taip pat elgesio, emocijų, kalbos ir kalbėjimo sutrikimų ir/ar nepalankios kultūrinės, kalbinės, pedagoginės, socialinės – ekonominės aplinkos ar susidariusių aplinkybių apribojamos galimybės).
- * Paprastai pavėluotai susirūpinama vaikais, turinčiais nežymius sutrikimus. Sunkūs sutrikimai pastebimi anksti.
- * Sunku padėti, jei kreipiamasi pagalbos, kai vaikas jau pradėjo mokytis dalykinėje sistemoje.
- * Nesprendžiamos vaiko nesėkmės moksle gali iššaukti kitas problemas, dažniausiai negatyvų elgesį.
- * Dažniausiai patiriamos mokymosi problemos - skaitymo, rašymo, matematikos mokymosi ar bendrieji mokymosi sutrikimai.
- * **Neatsisakykite** įvertinimo Pedagoginės psichologinės pagalbos skyriuje, kad būtų nustatytos mokymosi nesėkmių priežastys.
- * **Nelaukite, kol „išaugs“** sulėtėjusi branda laikoma iki 7 – 8 metų (labai svarbu pagalbą suteikti laiku).

Kalbėkite su vaiku apie mokymosi sunkumus: išsiaiškinkite, ką mano pats vaikas, kaip jaučiasi, kokios pagalbos pats norėtų.

Padrąsinkite jį, paaiškinkite (suprantamai pagal vaiko amžių), kad bet koks mokymosi sutrikimas - tai nėra tingumo ar kvailumo pasekmė.

Išlaikykite ramų toną ir elgesį.

Išsiaiškinkite vaiko stipriąsias puses, lavinkite jas, plėskite akiratį.

„Susitaikykite“ su savo vaiko sutrikimu ir išmokite tinkamai padėti jam, „neperlenkite“ lazdos – svarbu ne kiekybė, o kokybė.

- **Išsiaiškinkite** savo ir vaiko teises (specialistų pagalba, programų pritaikymas, egzaminų pritaikymas, techninės pagalbos priemonės ugdymo procese, vadovėliai ir kt).
- **Domėkitės**, ar vaikas lanko logopedo, specialiojo pedagogo, psichologo ar socialinio pedagogo užsiėmimus (konsultacijas), jei tokia pagalba jam paskirta.
- **Ar teikiama** mokytojo padėjėjo pagalba, ar vaikas ją priima.
- **Bendraukite** su kitais tėvais, kurių vaikai patiria mokymosi problemų, pasidalinkite sėkmingų sprendimų praktika.

Mokymosi problemų turintys vaikai gali

- **Nepasitikėti savimi, žemai save vertinti** („vis vien neišmoksiu, aš negaliu, aš kvailys“ ir t.t.)
- **Išgyventi depresiją** (visų šalinasi, visko vengia, nemato perspektyvos, tampa apatiški);
- **Išgyventi nerimą ir stresą** (vengia eiti į mokyklą, ypač žinodamas, kad bus kontrolinis darbas, bijo tėvų, mokytojų, atskirų pamokų, užsiėmimų);
- **Skūstis somatiniais skausmais** –skauda galvą, pilvą, pykina, net vemia, kai reikia eiti į mokyklą;
- **Regresuoti** – tarsi grįžta į žemesnį lygį, nenori užaugti, būti savarankiškas, nes bijo nesėkmių ir nemalonumų;
- **Asocialiai elgtis** (tokia vaiko gynyba) – būna grubūs su tėvais, mokytojais, meluoja, plėšo knygas, sąsiuvinius, bėga iš pamokų ir kt.

SVARBU

- Akcentuoti vaiko gebėjimus, stipriąsias savybes;
- Paskatinti ir padrąsinti;
- Rodyti pagarbą, supratimą ir rūpestį;
- Padėti suprasti mokymosi sunkumų priežastis;
- Aptarti tinkamiausius mokymosi būdus, pagalbos teikimo galimybes;
- Pastebėti bent mažiausią pažangą;
- Nepriimti jokio sprendimo, susijusio su vaiku, jam nepranešus;
- Leisti klausti ir atsakyti į visus dominančius klausimus.

Pagal literatūrą parengė

Kretingos rajono Švietimo centro

Pedagoginės psichologinės pagalbos skyriaus

specialioji pedagogė Elena Šlušnytė